

AVRUPA ÇEVİRİMİÇİ ÇOCUKLAR PROJESİ ÖZET BULGULARI

Avrupa Çevrimiçi Çocuklar Anketi

Bu rapor, *EU Kids Online-Avrupa Çevrimiçi Çocuklar* çalışma grubu tarafından, yüksek standartlarda tasarlanmış ve yürütülmüş olan **yeni ve özgün bir anketten** elde edilen tüm bulguları içermektedir. Bu anket, çevrimiçi güvenlik hakkındaki politikaların dayandığı kanıtları güçlendirmek için Avrupa Komisyonu'nun *Güvenli İnternet Programı (Safer Internet Programme)* tarafından desteklenmektedir.

- 25 Avrupa ülkesinde, İnternet kullanan 9-16 yaş çocuklar arasından **seçkisiz tabaka örnekleme ile seçilen 25,142 çocuk** ve ebeveynlerinden birisi ile İlkbahar/Yaz 2010 döneminde yüz yüze görüşmeler yapılmıştır.
- **Ankette, incelenen çevrimiçi riskler şunlardır:** pornografi, zorbalık, cinsel içerikli mesaj almak, daha önce tanımadığı kişilerle iletişime geçmek, çevrimiçi görüştüğü kişilerle çevrimdışı görüşmek, kullanıcı tarafından oluşturulmuş potansiyel zararlı içerik ve kişisel bilgi istismarı.
- Raporda, '**çocuklar**' kelimesi ile kastedilen **Avrupa'daki 9-16 yaş arası İnternet kullanıcısı çocuklardır**. 'İnternet kullanımı' sözcüğü ise çocukların çevrimiçi (online) olabileceği herhangi bir aracı ve mekanı kapsamaktadır.

İnternet kullanımı ve İnternet'te yapılan faaliyetler

- **İnternet kullanımı tamamıyla çocukların günlük yaşantısının bir parçası olmuştur:** 9-16 yaş arasındaki çocukların %93'ü en az haftada bir kez çevrimiçi olmaktadır (%60'ı hergün veya neredeyse hergün çevrimiçi olmaktadır).
- **Çocuklar gittikçe daha küçük yaşlarda İnternet'i kullanmaya başlamıştır** – İnternet'i ortalama olarak ilk kullanma yaşı, Danimarka ve İsveç'te 7, Kuzey Avrupa ülkelerindeyse 8'dir. Avrupa çapında, 9-10 yaşındakilerin üçte biri günlük olarak İnternet'i kullanırken, bu oran 15-16 yaşındakiler için %80'ye kadar çıkmaktadır.

- İnternet kullanımının en yaygın olduğu yer ev (%87), daha sonra okul (%63) olmuştur. Fakat, **İnternet'e erişim değişik göstermektedir** – çocukların %49'u kendi odalarında ve %33'ü cep telefonu ya da avuçiçi araçlarla İnternet'i kullanmaktadır. İsveç, İngiltere, İrlanda ve Norveç'te her 5 çocuktan biri avuçiçi araçları kullanarak İnternet'e erişmektedir.
- **Çocuklar, çok değişik türde ve potansiyel olarak yararlı çevrimiçi etkinlikler yapmaktadır:** 9-16 yaşındaki çocuklar İnternet'i okul işlerinde kullandığını (%85), oyun oynadıklarını (%83), kısa video dosyaları izlediklerini (%76) ve anlık ileti kullandıklarını (62%) belirtmişlerdir. En az yapılan etkinlikler ise başkalarıyla paylaşmak için fotoğraf (%39) veya ileti (%31) göndermek, web kamerası kullanmak (%31), dosya paylaşım siteleri (%16) veya blog (İnternet günlüğü) sitelerini (11%) kullanmaktır.
- **9-16 yaşındakilerin %59'si herhangi bir sosyal paylaşım sitesinde profile sahiptir** – 9-10 yaşındakilerin %26'sı, 11-12 yaşındakilerin %49'u, 13-14 yaşındakilerin %73'ü ve 15-16 yaşındakilerin %82'si profile sahiptir. Sosyal paylaşım siteleri en fazla Hollanda (%80), Litvanya (76%) ve Danimarka'da (%75) popülerken, en az Romanya (%46), Türkiye (%49) ve Almanya'da (%51) popülerlik göstermektedir.
- **Sosyal paylaşım sitesi kullanıcısı çocukların %26'sı herkese açık profile sahiptir** – en fazla, Macaristan (%55), Türkiye (%46) ve Romanya (%44) da herkese açık profil bulunmaktadır; çocukların %29'unun arkadaş listesinde 100'den fazla kişi bulunmaktadır, ama çocukların çoğunluğunda bu sayı daha da azdır.
- Sosyal paylaşım sitesi kullanan çocukların %43'ü profillerini gizli tutuyor böylece profillerini sadece arkadaşları görebiliyor. %28'si ise profillerinin bir kısmını gizlediğini belirtmiş, böylece profillerini arkadaşlarının arkadaşları ve bulunduğu ağdaki kişiler görebiliyor. **En dikkat çekici olan ise sosyal paylaşım sitesi kullanan çocukların %26'sı profillerinin herkese açık olduğunu belirtmiştir yani profillerini herkes görebilmektedir.**

Bilişim yetenekleri

- **İnternet kullanımının artması ile çocukların bilişim okur-yazarlığı ve güvenlik yetenekleri gelişmektedir.** “İnternet hakkında ebeveynlerimden daha çok şey bilirim” ifadesini, 9-16 yaşındakilerin üçte biri (%36) ‘çok doğru’, diğer üçte biri (%31) ‘biraz doğru’, diğer üçte biri (%33) ise ‘doğru değil’ olarak belirtmiştir.
- **Küçük çocuklarda beceri ve kendine güven eksikliği vardır.** Öte yandan, 11-16 yaşındaki çocukların çoğu görüşmek istemedikleri kişilerden gelen mesajları engelleyebilmekte (%64) veya İnternet’te güvenlik önerileri bulabilmektedirler (%64). Çocukların yarısına yakını sosyal paylaşım sitesindeki profillerinin gizlilik ayarlarını değiştirebilmekte (%56), İnternet sitelerinin kalitesini karşılaştırabilmekte (%56) veya istenmeyen mesajları (spam) engelleyebilmektedir (%51).

Riskler ve zararlar

Çocukların belirttiğine göre, riskler her zaman zarar verici şekilde sonuçlanmayabilir. İnternet’i kullanan çocuklara, çeşitli çevrimiçi risklerle karşılaşmış ve daha sonra bunun yüzünden rahatsız olup olmadığı sorulmuştur - yani “tedirgin, üzgün veya keşke görmeseydim diye hissettikleri”. Bulgular çocuğa (yaş, cinsiyet gibi), ülkeye ve risk türlerine göre değişiklik gösterdiğinden, yapılacak genellemelerde dikkatli davranılmalıdır.

- **Avrupalı 9-16 yaş arasındaki çocukların %12’si İnternet’te karşılaştığı bir durumun onları üzdüğünü veya rahatsız ettiğini belirtmiştir.** Bu oran, 9-10 yaşındakiler için %9’dur. Diğer yandan, çocukların çoğu çevrimiçi bir olaydan dolayı üzüntü veya rahatsızlık duyduklarına yönelik bir durum belirtmemişlerdir.
- **Çocuklar, riskleri her zaman üzücü veya zarar verici bir deneyim olarak görmemektedir.** Örneğin, her sekiz çocuktan birinin maruz kaldığı **cinsel içerikli görüntü görmek ve cinsel içerikli mesaj almak**, buna maruz kalan birkaçı dışında çocuklar tarafından zararlı bir deneyim olarak görülmektedir.
- Öte yandan, müstehcen veya incitici mesajlarla yirmi çocuktan birinin maruz kaldığı, en nadir görülen risk **siber zorbalık** olmasına rağmen çocukları en çok üzen durumdur.

- **Her 12 çocuktan 1’i çevrimiçi görüştüğü kişi ile çevrimdışı buluşmuştur ve bu risk çocuklara göre çok nadir olarak zararlı sonuçlanmıştır.**
- Erkekler, özellikle ergenlik çağındakiler, en fazla çevrimiçi cinsel içerikli görüntülere maruz kalmakta iken genç kızlar müstehcen veya incitici mesajlara kısmen daha fazla maruz kalmaktadırlar. Diğer yandan, **genellikle kızlar maruz kaldıkları risklere daha fazla üzülmektedirler.**
- Ankette aşağıda detayları verilen çeşitli riskler hakkında sorular sorulmuştur. Tüm risklere genel olarak bakıldığında, Avrupalı **9-16 yaş arasındaki çocukların %41’i bir veya daha fazla riske maruz kalmıştır.**
- **Riske maruz kalma oranı yaşla doğru orantılı olarak artmaktadır:** 9-10 yaşındakilerin %14’ü, 11-12 yaşındakilerin %33’ü, 13-14 yaşındakilerin %49’u ve 15-16 yaşındakilerin %63’ü bir veya daha fazla riske maruz kalmıştır.

Pornografi

- **9-16 yaşındakilerin %14’ü geçen 12 ay içinde “açıkça cinsel içerikli – örneğin, insanları çıplak veya cinsel ilişki halinde gösteren” çevrimiçi görüntüler görmüştür.**
- Cinsel içerikli çevrimiçi görüntü görenlerin üçte biri bu durumdan rahatsız olmuş, bunların yarısı (cinsel içerikli görüntü görenlerin altı da biri veya tüm çocukların %2’si) gördüklerinden dolayı oldukça veya çok fazla üzülmüşlerdir.
- **Tüm medya türlerine bakıldığında, geçtiğimiz 12 ay içerisinde, günümüzde TV, film ve video kadar yaygın pornografi kaynağı olan İnternet aracılığı ile, çocukların %23’ü cinsel veya pornografik içerik görmüştür.**
- Gençler, küçük çocuklara göre dört kat daha fazla çevrimiçi veya çevrimdışı pornografi görmeye eğilimlidir ve çevrimiçi gördükleri cinsel fotoğraflar daha göz önünde bulunmaktadır. Fakat, **küçük çocuklar çevrimiçi ortamda cinsel içerik gördüklerinde, gençlere göre daha fazla rahatsız olmakta veya üzülmektedirler.**
- **Çevrimiçi cinsel fotoğraf gördüklerinde rahatsız olanların %53’ü en son böyle bir durum ile karşılaştığında başka birine bunu anlatmıştır** – %33’ü arkadaşına, %25’i ebeveynine. Öte yandan, %25’i bir süreliğine İnternet kullanmayı bırakmış ve çok azı bazı filtre veya bağlantı ayarlarını değiştirmiştir.

Zorbalık

- Sanal zorbalıkla ilgili olarak, 9-16 yaşındaki çocukların %6'sı İnternet'te müstehcen veya incitici mesaj aldıklarını ve çocukların %3'ü bu tür mesajları başkalarına gönderdiklerini belirtmiştir. Zorbalık içeren mesaj alan çocukların yarısından fazlası oldukça veya çok fazla üzülmüştür.
- Çocukların %19'unun çevrimiçi ve/veya çevrimdışı zorbalığa maruz kaldığını (%6'si çevrimiçi) ve %12'sinin çevrimiçi ve/veya çevrimdışı zorba olduğunu (%3'ü çevrimiçi) belirtmesi sebebiyle, **günlük yaşamda yapılan zorbalık çevrimiçinden daha fazladır** denilebilir.
- Müstehcen veya incitici çevrimiçi mesaj alan çocukların çoğu sosyal destek istemekte iken, sadece 4 çocuktan 1'i bu durumdan kimseye bahsetmemiştir. Çocukların onda altısı çevrimiçi stratejiler kullanmıştır – incitici mesajları silmek veya zorbalığını yapan kişiyi engellemek (engelleme, çocuklar tarafından etkili önlem olarak görülmüştür).

'Cinsel içerik'

- 11-16 yaşındaki çocukların %15'i, arkadaşlarından **"cinsel içerikli mesajlar veya fotoğraflar"** (cinsel ilişki hakkında konuşmak veya soyunmuş veya cinsel ilişkide bulunan insanların görüntüleri) almış ve %3'ü buna benzer mesajları gönderdiklerini söylemiştir.
- Bu tarz mesaj alanların yaklaşık olarak dörtte biri bundan rahatsız olduğunu söylemiştir. Ayrıca, rahatsız olduğunu belirten çocukların yarıya yakını bu duruma oldukça veya çok fazla üzüldüğünü belirtmiştir. Yani genel olarak, bu tarz mesaj alan sekiz çocuktan biri veya tüm çocukların %2'si cinsel içerikli mesajlardan dolayı oldukça veya çok fazla üzülmektedir.
- 'Cinsel içerikli mesaj' yüzünden rahatsız olan çocukların yaklaşık onda dördü, istenmeyen cinsel içerikli mesajları silmiş (%38) ve/veya mesajı gönderen kişiyi engellemiştir (%40). Çocuklar, çoğunlukla, bu önlemlerin işe yaradığını söylemiştir. Bu tür olumlu başa çıkma yöntemleri çocuklar arasında daha fazla yaygınlaştırılmalıdır.

Çevrimiçi görüşülen kişilerle yüzyüze buluşmak

- Çocuklar tarafından en sıkça belirtilen risk yüzyüze tanışmadıkları insanlarla iletişime geçmeleridir. İnternet kullanan Avrupalı 9-16 yaş arası çocukların %30'u, yüz yüze daha önce tanışmadıkları kişilerle iletişimde bulunduğunu ve bunu riskli ama eğlenceli bir aktivite olarak gördüğünü belirtmiştir.
- Çevrimiçi tanıştıkları kişilerle yüz yüze buluşmak, çocuklar için en nadir durumdur. Çocukların %9'u, geçen yıl, çevrimiçi görüştüğü kişilerle yüz yüze buluşmuştur. Tüm çocukların %1'i (veya görüşmeye giden dokuz çocuktan biri) bu görüşmeden rahatsız olmuştur.
- 9-10 yaşındaki çocuklar her ne kadar çevrimiçi görüştüğü kişilerle çevrimdışı buluşmaya en az yatkınlık gösterenlerse de bundan en fazla rahatsızlık duyanlar onlar olmuştur (görüşmeye gidenlerin %31'i rahatsızlık duymuştur).

Diğer riskler

- En sık görülen ikinci risk, kullanıcılar tarafından oluşturulmuş potansiyel zararlı içeriklere maruz kalmaktır. 11-16 yaşındakilerin %21'i, kullanıcı tarafından oluşturulmuş potansiyel zararlı bir veya daha fazla türdeki içeriğe maruz kalmıştır: nefret söylemi (%12), anoreksiya (%10), kendine zarar verme (%7), ilaç kullanımı (%7), intihar (%5).
- 11-16 yaş arasındaki çocukların %9'u, kişisel bilgilerinin başkası tarafından kötüye kullanıldığını– şifrelerinin (%7) veya kişisel bilgilerinin (%4) başkası tarafından ele geçirildiğini veya İnternet'te dolandırılarak para kaybettiklerini (%1) - belirtmiştir.
- 11-16 yaşındakilerin %30'u aşırı İnternet kullanımının 'oldukça fazla' veya 'çok fazla' olması nedeniyle yaşadığı bir veya daha fazla deneyim olduğunu belirtmiştir (arkadaşlarını, okul işlerini veya uykuyu aksatmak gibi).

Ülkeler arasındaki farklar

- Ülkeler karşılaştırıldığında, Estonya, Litvanya, Norveç, Çek Cumhuriyeti ve İsveç'teki çocukların yaklaşık olarak sekizde biri bir veya daha fazla riske maruz kalmıştır. En az riske maruz kalma oranı, Türkiye'de, Portekiz'de ve İtalya'da bulunmuştur.

- Danimarka (%28), Estonya (%25), Norveç (%23), İsveç'teki (%23) ve Romanya (%21), çocuklar İnternet'teki bir duruma üzıldüklerini veya rahatsız olduklarını açıkça söyleyebilmekteyken, İtalya (%6), Portekiz (%7) ve Almanya'daki (%8) çocuklar en az söylemeye yatkın olanlardır.
- Bir ülkede İnternet'i günlük kullanan çocukların sayısı arttıkça, bir veya fazla riske maruz kalma oranı da artmaktadır. Öte yandan, **daha fazla İnternet kullanımı, birçok fırsat ve tartışılmaz olarak da birçok yarar sağlamaktadır.**
- Litvanya, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Fransa ve İsveç'teki çocuklar İnternet'te çok çeşitli faaliyetlerde bulduklarını belirtirken, en az faaliyet çeşidini belirten çocuklar İrlanda ve ardından Türkiye'dekiler olmuştur. Diğer bir deyişle, İnternet kullanımı, risklerin yanında olanaklar da sunmakta ve bu ikisi arasındaki çizgi oldukça zor çizilmektedir.

Ebeveyn farkındalığı

- **Herhangi bir riskle karşılaşan çocukların ebeveynleri bunu genellikle fark etmemektedir**
- Çocukları cinsel görüntü gören ebeveynlerin %40'ı çocuklarının bunu görmediğini; çocukları müstehcen veya incitici mesaj alan ebeveynlerden %56'sı çocuklarının bunları almadıklarını;
- çocukları cinsel içerikli mesaj alan ebeveynlerden %52'si çocuklarının bunları almadıklarını, çocukları çevrimiçi görüştüğü kişilerle yüz yüze buluştuğunu söyleyen ebeveynlerin %61'i çocuklarının bunu yapmadığını söylemiştir.
- Her ne kadar bu riskler çocukların azınlığını etkilese de, ebeveynlerin bu durumu hafife almaları azımsanmayacak bir seviyededir.

Ebeveyn gözetimi

- **Birçok ebeveyn, İnternet'te yaptıklarıyla alakalı olarak çocuklarıyla konuşmakta (%70) ve İnternet'i kullanırken onların yakınında bulunmaktadır (%58). Öte yandan, çocukların bildirdiğine göre, ebeveynlerin sekizde biri (%13) ebeveyn gözetimi ile ilgili yöntemleri uygulamamaktadır.**
- Ebeveynlerin yarısından çoğu olumlu girişimlerde bulunmuştur; İnternet'teki kişilere nasıl davranılacağına dair öğütlerde bulunmuş (%56), İnternet'te çocukları üzecek ya da

endişelendirecek durumlar hakkında çocuklarıyla konuşmuş (%52) ve geçmişte İnternet'te onları üzen ya da endişelendiren durumlar hakkında yardımcı olmuşlardır (%36).

- Ebeveynler, ayrıca, çocuklarının kişisel bilgilerinin paylaşımını (%85), dosya indirmelerini (%63) ve dosya yüklemelerini (%57) kısıtlamışlardır.
- İki ebeveynen biri, çocuğunun İnternet kullanımını sonrasında denetlemektedir. Bu yöntem; olumlu destekte bulunmak, güvenlik konusunda yol göstermek veya İnternet kullanımı hakkında kurallar koymak gibi yöntemlerle karşılaştırıldığında en az tercih edilen yöntemdir.
- **Teknik güvenlik araçlarının kullanımı oldukça azdır: ebeveynlerin dörtte birinden fazlası web sitelerini filtrelemekte veya engellemekte (%28) ve/veya çocukların gezindiği web sitelerinin kaydını tutmaktadır (%24).**
- Ebeveynler ve çocuklar, özellikle 9-12 yaş arasındaki çocuklar, ebeveyn gözetimini faydalı görmektedirler.
- Birçok ebeveyn (%85), İnternet'te çocuğunu rahatsız eden olaylarla başa çıkması konusunda çocuğuna yardım edebileceklerine dair kendilerine güvenmektedirler. Ayrıca, ebeveynler, İnternet'te çocuğunu rahatsız eden olaylarla başa çıkabileceklerine dair çocuklarının yeteneklerine güvenmektedirler (%79) ve ebeveynlerin %15'i, çocuklarının İnternet'te yaşadığı rahatsız edici bir olay yüzünden, onu rahatsız eden olayla ilgili olarak yaptıkları farklı şeyler olduğunu belirtmiştir.
- **Çocukların üçte ikisi (%68), İnternet'te ne yaptıkları ile ilgili ebeveynlerinin oldukça ya da çok fazla bilgi sahibi olduğunu belirtmiştir. Öte yandan, çocukların %29'u ebeveynlerini biraz göz ardı ettiğini, çocukların %8'i ise ebeveynlerini çok fazla göz ardı ettiğini söylemiştir.**
- Çocukların yarısından azı (%44), ebeveyn gözetiminin İnternet kullanımlarını kısıtladığını, %11'i de İnternet kullanımlarını çok fazla kısıtladığını bildirmiştir. Bazı ülkelerdeki çocuklar (Türkiye, İrlanda ve Bulgaristan gibi) diğer ülkelere göre (Macaristan ve Hollanda gibi) ebeveyn gözetimini daha çok kısıtlayıcı olarak düşünmektedir. Çocukların %15'i ebeveynlerinin biraz daha fazla ya da çok daha fazla ilgili olmasını istemekte ve %12'si ise ebeveynlerinin daha az ilgili olmasını istemektedir.

- Birçok ebeveyn (%73), önümüzdeki altı ay içinde, çocuğunun onu üzecek ya da endişelendirecek bir olay yaşamasını pek mümkün ya da hiç mümkün olmayacağını düşünmektedir.

Güvenlik önerileri için diğer kaynaklar

- Çocukların yaklaşık olarak yarısı, öğretmenlerinin onların İnternet kullanımları ile ilgili sorulan değişik yöntemleri izlediklerini bildirmiş ve çocukların %73'ü öğretmenlerinin sorulan yöntemlerden en az birini yaptığını belirtmiştir.
- Yaş farklılıkları göze çarpmaktadır: öğretmenlerin, çocukların İnternet kullanımlarına ilgileri 9-10 yaşındaki çocuklarda en azdır.
- Ülkelere göre öğretmenlerin oynadığı rol önemli farklılık göstermektedir, Norveç'te çocukların %97'si öğretmenlerinin onların İnternet kullanımı ile ilgilendiklerini belirtirken bu oran İtalya'da %65'e düşmektedir.
- Çocukların dörtte üçü (%73), arkadaşlarının kendilerine İnternet kullanımı konusunda sorulan beş yöntemden en az biriyle yardım ettiğini veya destek olduğunu bildirmiştir.
- Çocukların arkadaşları daha çok pratik yol göstermeye yatkındır ve birbirlerine İnternet'te zorlandıkları birşey yaparken ya da ararken yardımcı olmaktadırlar.
- Çocukların %44'ü İnternet'i güvenli kullanım hakkındaki bilgileri arkadaşlarından edindiğini ve çocukların %35'i de arkadaşlarına bu konuda tavsiyede bulunduğunu söylemiştir.
- İnternet güvenliği hakkında bilgi kaynakları karşılaştırıldığında, çocukların en çok ebeveyn (%63), daha sonra öğretmen (%58) ve daha sonra arkadaş (%44) tavsiyesine başvurduğu gözlenmiştir.
- Diğer yandan, ergen çocukların ve ailesi düşük sosyo-ekonomik düzeydeki çocukların, ebeveynlerinden daha çok öğretmenlerinden bilgi aldıkları ortaya çıkmıştır.
- İlginç bir şekilde, çocuklar diğer yakınlarından (%47) (örn. ağabey, abla, teyze, amca, büyükanne-baba gibi) arkadaşları kadar İnternet güvenliği hakkında bilgi almaktadır.
- Çocuklar, geleneksel medya türlerinden (%20) (televizyon, radyo, gazete ya da dergi gibi) edindikleri bilgileri en az kullanırken bunu

çevrimiçi kaynaklar takip etmektedir (çocukların %12'si web sitelerinden güvenlik tavsiyeleri almaktadır).

- Ebeveynler İnternet güvenliği hakkındaki bilgileri en çok ailelerinden ve arkadaşlarından (%48), daha sonra geleneksel medyadan (%32) ve daha sonra da çocuğunun okulundan (%27), İnternet servis sağlayıcılarından (%22) ve web sitelerinden (%21) sağlamaktadır.
- Ebeveynlerin sadece %9'u İnternet güvenliği hakkında daha fazla bilgi almak istememektedir. Birçok ebeveyn çocuğunun okulundan ve -az da olsa- İnternet ve bilişim ürünleri satan üreticiler ve bayilerden edindikleri bilgiden daha fazlasını istemektedirler.

Politik etkiler

Bu sonuçlar birçok paydaşı ilgilendirmektedir:

- Ailelerde farkındalığı arttırmak için öncelik çocukların çevrimiçi ortamda karşılaşabileceği riskler hakkında haberdar etmek ve aynı zamanda çevrimiçi etkinlikler ile ilgili olarak çocuk ve aile arasındaki iletişimi ve anlayışı güçlendirmek olmalıdır.
- Ebeveynler öncelikle çocuklarının okullarından bilgi edinmelidir, bunun için gerekli çalışmaların eğitim sektöründe ele alınması gerekmektedir. Öte yandan, ebeveynlerin ve çocukların teknik araçları (güvenli İnternet bilgileri, filtreler, 'kötüye kullanımı bildir' butonları gibi) kullanımı çok düşük olduğu için toplumsal farkındalık, güven ve kullanım kolaylığı teknik üreticiler tarafından geliştirilmelidir.
- İnternet kullanımı giderek kişiselleştiği için, ebeveynlerin ve öğretmenlerin üzerine düşen görevler de giderek zorlaşmaktadır. Bu boşluk, çocukların karşılaşacağı riskleri kontrol etmeleri ve çocukların zararlı etkilerden korunmalarını ve bununla başa çıkmalarını sağlayacak araçlar geliştirmeleri konusunda üreticilere büyük sorumluluk yüklemektedir. Ayrıca, bu durum, çocukların üstüne düşen kendi güvenliklerini sağlama sorumluluğunu arttırmakta ve bu yüzden çocukların kendilerine güvenlerini ve zorlukları yenebilme güçlerini arttırmak ve dijital vatandaş olmalarını sağlamak için güvenli İnternet mesajları vurgulanmalıdır.
- Üreticiler, yapıcı içeriği desteklemek için harcadıkları çabayı güvenli İnternet'i desteklemek için de göstermelidir. Engellemeyi, rapor etmeyi, filtrelemeyi sağlayan teknik

araçlar, aynı zamanda üreticilerin çocuk güvenliği politikalarının temel taşı olarak, böyle mekanizmaların farkındalığını artırmalı ve çocuklar ve ebeveynler tarafından kolay erişim ve kullanılabilirlik sağlamalıdır.

- **Çocuklar**, kendi güvenlik sorumluluğunu almaları, kendi yetkilerinin ve davranışlarının sorumluluğunu üstlenmeleri ve dijital vatandaş olmaları için teşvik edilmelidir.
- Birçok çocuk burada sorulan risklerle karşılaştıkları hatta bu çevrimiçi deneyimlerden rahatsız oldukları veya üzüldükleri halde bunları bildirmediği için, gelecekteki güvenlik politikaları özellikle çevrimiçi olan küçük yaşta çocukların gereksinim duyacakları kaynakları ve rehberleri amaç edinmelidir. Dolayısıyla, farkındalığı artırmak ve küçük yaşta İnternet kullanıcılarının özellikle ilköğretimdeki çocukların ihtiyacını karşılayacak önlemler için yeni politikalar geliştirilmesi çok önemlidir.
- Bilişim yeteneklerinin öğretilmesi, tüm çocuklarının en temel seviyeye ulaşmasını ve hayattan kopuk ve deneyimsiz olmalarını önlemek amacıyla öğretimin, güvenlik özelliklerinin ve uygulamaların güncelenmesine ve devamlı vurgulanmasına ihtiyaç duyar. Her ne kadar yapıcı çevrimiçi olanaklar az olsa da, çocuklar tarafından yapılacak faaliyetlerin çeşitlendirilmesi çabalanmalıdır.
- Buna rağmen, 9-16 yaşındakilerin yarısından azı kendilerine –küçük çocuklar için az da olsa sağlanan çevrimiçi rehberliği yeterli bulduğu için tüm politika aktörlerine, tüm yaş aralığındaki çocukların özellikle dilleri az konuşulan ülkelerdeki çocukların erişebileceği yapıcı içeriği sağlama da üstlerine büyük sorumluluk düşmektedir.

Metodoloji hakkında

- Bu rapor, koordinasyonu LSE tarafından yapılan, 25 ülkedeki araştırma ekipleri ve konu alanı uzmanları ile uluslararası danışma panelinden oluşan **EU Kids Online çalışma grubunun bir çalışmasıdır.**
- Bu rapordaki temel bulgular 21.10.2010 tarihinde yapılan Güvenli İnternet Toplantı'sında (Safer İnternet Forum) sunulmuştur. Bu rapor 25 ülkeden elde edilen tüm bulguları içermektedir.
- **EU Kids Online araştırmasına dahil olan ülkeler:** Almanya, Avusturya, Belçika, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Güney Kıbrıs, ,

Macaristan, İngiltere, İrlanda, İtalya, İspanya, İsveç, Litvanya, Hollanda, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovenya, Türkiye ve Yunanistan. Belirli bir ülke belirtilmedikçe, bulgular tüm ülkelerin ağırlıklı ortalamasını göstermektedir.

- Bilindiği üzere, çocukların özel ve üzücü deneyimlerini araştırmak oldukça zordur. Bu anket, çocukların evlerinde, yüz yüze görüşme yapılarak uygulanmıştır. Hassas sorulara verilen cevapları ebeveynin, diğer aile üyelerinin ya da anketörün duymasını engellemek amacıyla, çocukların kendilerinin cevaplayacağı bir bölümde sunulmuştur.
- Proje metodolojisi, materyalleri, teknik alan çalışma raporu ve araştırma etiği **hakkında daha ayrıntılı bilgi ve erişim için www.eukidsonline.net.**